

Friskoler

– det er kun for de ressourcestærke!

Sådan lyder det jævnligt fra politisk side – og hvad der ikke er sandt, kan jo blive det.

I hvert fald står nogle elever i fare for at blive smidt ud af deres skole, fordi voldsomme reduktioner af tilskud til specialundervisning gør det umuligt at fastholde et godt undervisningstilbud.

Baggrund

På nogle Rudolf Steinerskoler har bestyrelsen valgt at inkludere udviklingshæmmede i skolens miljø ved at oprette "specialklasser" (for børn med behov for VIDTGÅENDE specialundervisning), hvor undervisningen foregår. Eleverne i disse klasser indgår i skolens fællesskab på differentieret vis, selv om de har massive kognitive og fysiske handicaps. Der er blevet praktiseret samlæsning i fx i håndværksfag og gymnastik. Alle er med til årstidsfester og kulturarrangementer. Det er optimal inklusion – de udviklingshæmmede er i et normalmiljø og modtager samtidig den specialpædagogik, de har brug for.

Disse klasser har eksisteret i mange år til stor glæde for såvel de udviklingshæmmede som de såkaldt normale elever.

Forældre til skolernes udviklingshæmmede elever lægger særligt vægt på, at den undervisning, deres børn får, er ambitiøs. I undervisningen møder eleverne de samme temaer som skolens øvrige elever, men tilpasset deres behov. "Den respekt for den enkelte elevs ret til at møde og forstå verden ud fra sine egne forudsætninger er enestående", fortæller en mor, som for nogle år siden flyttede sit barn fra et kommunalt undervisningstilbud til en Steinerskole.

Inklusion, så englene synger

Det er imidlertid ikke kun til glæde for de udviklingshæmmede elever at gå på en skole for almindelige børn. Det er i allerhøjeste grad en læringsmulighed for skolens øvrige elever og lærere, at de er der. I aviser og TV tales ofte om inklusion og integration. Resultatet er i praksis ofte sørgeligt, fordi inklusionen foregår på et travlt "normalsamfunds" præmisser. Her er et stjerneeksempel på, at det kan lade sig gøre.

"Det har været rørende at opleve opmærksomheden og varmen fra de normale elever. Det betyder mere, end man umiddelbart skulle tro at opleve, at ens udviklingshæmmede barn er værdsat", fortæller Charlotte, og Jess, som er forælder til såkaldt normale elever, siger, at han ser det som en stor kvalitet, at hans børn har en skolehverdag med nogen, som er

anderledes: "jeg håber, at børnene lærer, at begrænsninger ikke behøver at betyde, at man får et trist liv, men tværtimod kan give næring til at tænke anderledes, for så har de lært noget af det allervigtigste, vi mennesker kan lære."

For at gøre en lang historie kort...

Succeshistorien får snart en brat ende.

Skolernes tilbud til udviklingshæmmede elever er nemlig finansieret af puljen til specialundervisning på friskoler, og denne pulje kan langt fra følge med behovet. Derfor er specialundervisningen beskåret særdeles kraftigt. På de skoler, der har "specialklasser", er der sket en besparelse på 49% over de sidste 2 år, samtidig er adgangen til personlig ledsagelse ligeledes beskåret med 49%.

Det er ikke muligt at tilbyde forsvarlig undervisning på disse vilkår. Samtidig har nogle forældre efter kommunalreformen oplevet, at det har været vanskeligt at få lov til at benytte disse tilbud. De kommunale tilbud skal fyldes op, før der kan visiteres til noget andet!

Frit skolevalg for alle?

Man kan sige, at Steinerskolerne har været med til at sikre, at det fri skolevalg også har kunnet gælde for en gruppe af børn med særlige behov. Det er muligt, at gruppen, som før i tiden kaldtes § 20 stk 2-børn, altså børn med vidtgående støttebehov, tilskudsmæssigt bør flyttes ud af den samlede pulje til specialundervisning. Det er en teknisk problemstilling.

Tilbage står, at et enestående eksempel på inklusion er i fare for at forsvinde og endnu engang med en sårbar gruppe som de største tabere. Lige nu handler det om udviklingshæmmede elever, næste sparerunde rammer måske elever med opmærksomhedsforstyrrelser, næste igen ordblinde, næste "langsomme læsere", fortsæt selv listen og overvej, hvornår der ikke længere er plads til *dit* barn.

Helle Hansen

Tidligere lærer for psykisk udviklingshæmmede

"Jeg kan ikke huske, at vi oplevede dem som meget anderledes i de små klasser. Jo engang havde vi brøkgregning og så spurgte jeg Carl fra 5. klassen, hvad de lavede i regning. Da han sagde: "vi tæller til 20", så kunne jeg se, at der var forskel."
- Otto, 9. klasse -

"Jeg går rundt og snakker i frikvartererne og så har jeg en ven. Jeg har været ude og se tiende spille håndbold. Hun spiller nemlig håndbold."
- Ditte, 10. specialklasse -

"De udviklingshæmmede elever er blevet drillet, men ikke af nogen fra vores klasse, fordi vi kendte dem så godt, at vi godt vidste, at de var anderledes og det tror jeg har gjort os mere tolerante - også overfor andre, som er anderledes!"
- Karl, 9. klasse -

"Det bedste er at spille fodbold. Jeg må gerne være med, og så står jeg i målet og hjælper målmanden"
- Sune, 10. specialklasse -

"De har ikke en normal IQ, men de har virkelig personlighed og de har samme følelser og behov som os andre, og så er det livsbekræftende at se, at de har det godt!"
- Niels, 10. klasse -